

- © Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
- © The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
- © La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

Július Þór Sigurpórsson v. Islanda - [38797/17](#)

Hotărârea din 16.7.2019 [Secția a II-a]

Articolul 6

Proceduri penale

Articolul 6-1

Proces echitabil

Casarea de către Curtea Supremă a sentinței de achitare, fără reaudierea unor declarații despre care a considerat că nu sunt de încredere: *încălcare*

În fapt – Reclamantul a fost acuzat de comiterea infracțiunii de fixare a prețurilor, împreună cu alți doisprezece angajați ai diferitor companii de hardware. Principalul element probatoriu împotriva sa era înregistrarea unei conversații telefonice, care conținea schimbul de informații despre prețuri cu unul din ceilalți acuzați.

Tribunalul a audiat acuzatul în prezența coacuzatului, ignorând faptul că ultimul dăduse deja declarații verbale. Acesta l-a achitat apoi pe reclamant pentru că nu fusese întrunit elementul subiectiv al neglijenței, pe care îl analizase în coroborare cu declarațiile verbale date de coacuzat.

Deși a avut loc o ședință în cadrul procedurilor de recurs în fața Curții Supreme, acuzații și martorii nu au mai fost audiați. Conform dreptului național, Curtea Supremă avea competența deplină de a examina probleme de fapt, precum și probleme de drept – inclusiv valoarea probantă a documentelor –, dar nu putea să reevalueze declarațiile verbale date în fața tribunalului, fără a le reaudia.

Totuși, Curtea Supremă a considerat că metoda urmată pentru audierea învinuiților „a diminuat în mod semnificativ valoarea probantă” a mărturiilor acestora din ședință. Bazându-se pe această constatare, Curtea Supremă a casat soluția de achitare a reclamantului și l-a condamnat la nouă luni de închisoare cu suspendare.

Reclamantul s-a plâns că dreptul său la un proces echitabil a fost afectat de lipsa unei reaudieri a declarațiilor sale în fața Curții Supreme.

În drept – Articolul 6 § 1: Cu siguranță, Curtea Supremă nu era obligată din punct de vedere formal să citeze reclamantul pentru a depune declarații înainte de casarea sentinței de achitare. De asemenea, nu era decisiv faptul că reclamantul, de vreme ce cunoștea că se dorea condamnarea lui, nu a cerut o reaudiere (presupunând că avea o asemenea posibilitate): dacă evaluarea nemijlocită a probelor era considerată necesară, tribunalul de recurs avea obligația să examineze din oficiu acest efect.

Mai mult, condamnarea reclamantului nu se baza, în principiu, pe o reevaluare a credibilității declarațiilor verbale ca atare – în sensul formării unei percepții a veridicității declarațiilor, în special în baza comportamentului persoanei examinate. Mai curând, Curtea Supremă a conchis că valoarea probantă a acestor dovezi a fost „diminuată semnificativ” din motive tehnice sau procedurale – în

special de modul în care au fost luate declarațiile, permițându-le inculpaților să fie prezenți în timp ce coacuzatul dădea declarații.

Deși Curtea Supremă nu a exclus în întregime declarațiile verbale, ea a luat o poziție clară cu privire la certitudinea acestor dovezi și, prin urmare, cu privire la valoarea probantă în evaluarea generală a vinovăției sau a nevinovăției reclamantului. În acest context, orice diferență substanțială între certitudinea și credibilitatea declarațiilor verbale era imperceptibilă.

De fapt, Curtea Supremă a ignorat cel puțin, într-o măsură considerabilă, o parte din probele care au fost avute în vedere de către tribunalul de primă instanță atunci când a achitat reclamantul și l-a condamnat, în principal, dacă nu exclusiv, pe baza propriei evaluări a conținutului conversației telefonice dintre reclamant și unul din coacuzati.

Deși Curtea Supremă era îndreptățită în baza dreptului național să reevalueze probe concrete, trimiterea la acele probe verbale, ignorând total sau în mare măsură diferitele explicații din declarațiile verbale presupunea în mod inevitabil că trebuia să efectueze, într-o anumită măsură, o evaluare proprie pentru a stabili dacă faptele aveau o bază suficientă pentru condamnarea reclamantului.

În opinia Curții, această situație nu putea fi considerată o aplicare a considerentelor pur legale pentru stabilirea faptelor: ea implica o evaluare nouă a probelor în ansamblu, care să conducă la condamnarea reclamantului în baza unor probe care diferă de cele în baza cărora tribunalul de primă instanță s-a bazat atunci când l-a achitat pe reclamant.

Prin urmare, ca o chestiune referitoare la procesul echitabil și având în vedere miza pentru reclamant, Curtea Supremă nu a putut examina în mod corespunzător problemele care trebuiau stabilite în recurs, fără o evaluare nemijlocită a declarațiilor verbale date de reclamant, de coacuzatul său și de unul din martori, care au fost invocate de tribunalul de primă instanță la aprecierea generală a caracterului probant al contextului în care avusese loc conversația telefonică în discuție.

În subsidiar, Curtea Supremă a avut posibilitatea de a casa sentința de achitare și de a trimite cauza la rejudecare. În schimb, aceasta i-a stabilit reclamantului o pedeapsă cu închisoarea – deși cu suspendare – fără a fi în măsură să-i evalueze caracterul în mod direct.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Articolul 41: constatarea existenței unei încălcări reprezintă o satisfacție suficientă în privința oricărui prejudiciu moral suferit .